

RENBETESKOMMISSIONENS AF 1913 HANDLINGAR

XIV

Protokoll

Sommarundersökningar 1915 inom norra
afdelningens område

Protokoll förddt på Moen i Maalselven den 13 september 1915.

§ 1.

Sektionen företog på morgonen en exkursion från Maukstad till Solvold och åter. På Solvold undersöktes flyttningsförhållandena. På middagen afreste sektionen till Moen i Maalselven. Under färden studerades flyttningsvägarna vid Skjæggesnaes och Fredriksberg.

§2.

A.

Vid Solvold demonstrerades vägen af Lars Olsen Solvold. Ungefär $\frac{1}{2}$ km från själfva gården, nere under liden, ligger här en inmarksbit af c:a 4 härs storlek alldeles i närheten af den väg, längs hvilken renarna från XI, XIII och XXIV distr., liksom ock XXIII distriktets vajhjorlar flytta om våren. Denna är ingärdad, men gärdet är icke effektivt, hvilket vållat, att renar kommit in på densamma om våren efter flyttningen. Takst har hållits. Då XI distriktets renar på sensommaren föras från Mauken till Dödesfjelds-trakten, pläga lapparna drifva renhjorden upp i liden ofvanför gården för att undgå nämnda inmarksbit. Gården är emellertid icke ingärdad, så att det ofta händt, att renar kommit in och gjort skada på då oslaget hö och potatisland, så t ex. i år. Om ofvan omtalade inmarksbit, som är ca 700 m i omkrets, effek-

tivt ingärdades, kunde renarna flytta här förbi vår och höst utan risk för skadegörelse.

B.

I slutet af juli och början af augusti pläga renar, som haft sommarbete i Mauken, rymma från betestrakten och taga då vägen öfver Maalselven mellan Skjæggesnæs och Skjæggestad. Detta är till olägenhet för lapparna, enär en del af de rymda renarna då draga söderut till Saarivuoma-trakten. Lapparna hafva förr haft ett gärde i skogen mellan Skjæggesnæs och Skjæggestad för att hindra detta, men det har med tiden fått förfalla. Om ett effektivt gärde af c:a 1 km längd uppfördes mellan dessa gårdar, skulle det blifva lättare för lapparna att hålla renarna kvar inom trakten, tills de fått hela hjorden samlad för flyttningen upp till Dödesfjelds-trakten och blefve risken för sammanblandning med Saarivuoma-renar härigenom mindre.

C.

Flyttningssvägen öfver Maalselven vid Fredriksberg demonstrerades af 57-åriga gaardbrukeren Jon Larsen Velta.

Om våren flytta lapparna ned på Maalselven strax ofvan färjstället. Härifrån föras renarna upp i Aisavarddo strax S om J:s gård eller drifvas de ner längs Maalselven till någon lämplig punkt midt för Moen och föras där upp i Aisavarddo. Vid höstflyttningen flytta lapparna från Aisavarddo ned till Maalselven antingen öfver J:s mark c:a 1 km S om gården, eller öfver grannens, Nils Nilsen Veltas, mark. I båda fallen passeras utslätter vid älfstranden. Under de sista åren har flyttningen i allmänhet försiggått på det senare stället. Själfva förbiflyttningarna vålla enligt L:s mening inga obehag, enär vårflyttningen sker så tidigt, och slåtrarna äro afbärgade innan höstflyttningen äger rum. En gång har L. fått takst för skada på oslaget hö vid höstflyttning. Den gången flyttade lapparna ovanligt tidigt Däremot vålla ströfrenar och efterslängare obehag om våren och försommaren.

Flyttningsvägen måste här beröra slåttermark, emedan sammanhängande sådan finnes hela vägen från Velta uppöfver längs älven flera km. Den af de ofvan omtalade flyttningsvägarna, som minst berör utslåttermarker, är den sydligaste, som går öfver Nils Nilsens mark. Här är slåttermark endast på en sträcka af c:a 100 m. Inga gårdar eller hässjor, som kunna vara hinderliga för flyttningen, finnas heller på denna punkt, öfversimningsstället här är också det lämpligaste.

§ 3.

Då sektionen höll på med att bese flyttningsvägen vid Fredriksberg, hördes en renhjord i liden ofvanför gårdarna. Enligt uppgift af Jon Larsen väntade man, att öfversimningen öfver Maalselven skulle ske i afton eller tidigt i morgon. Fyra renar iakttogos simma öfver Maalselven något ofvanför färjstället.

§ 4.

Fjällen omkring Maalselvdalen voro täckta af nysnö ned till skogsgränsen och den öfversta delen af skogen.

Uppläst och godkänt den 14 september 1915.

Justeradt, Tromsö den 4 oktober 1915.

P. Lorenz Smith.

Eric von Sydow.